

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie ze skargi F. P. i B. P.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 13 maja 2015 r., sygn. akt VI Ca 276/15

w sprawie z powództwa F. P. i B. P.

przeciwko T. S.A. z siedzibą w K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 24 czerwca 2016 r.,

1) odrzuca skargę,

2) oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania wywołanego jej wniesieniem.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą powodów F. P. i B. P. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 13 maja 2015 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest zwyczajnym środkiem zaskarżenia. Przysługuje ona bowiem - na co wskazuje wyraźnie art. 424¹ k.p.c. - tylko od orzeczeń sądowych prawomocnych, jednakże nie służy ich zaskarzaniu. Istnieją pewne analogie między tą skargą a skargą kasacyjną, obie skargi są bowiem instrumentem kontroli legalności orzeczeń, jednakże nie są tożsame. Skarga, o której mowa w art. 424¹ k.p.c.,

wymaga oceny, że kwestionowane orzeczenie jest niezgodne z prawem. Skarga kasacyjna może natomiast wynikać tylko z zarzutu naruszenia prawa. Orzeczenie niezgodne z prawem - w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. w związku z art. 417¹ § 2 k.c. - to orzeczenie nie tylko naruszające prawo, ale takie, które jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć, albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Nie można uznać za niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. orzeczenia wydanego na podstawie jednej z możliwych do przyjęcia wykładni przepisu prawa. Skoro zaś skarga nie jest surogatem skargi kasacyjnej, to podstawą przyjęcia jej do rozpoznania nie może być jedynie naruszenie prawa materialnego bądź procesowego, czy też występowanie w sprawie zagadnienia prawnego.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega wstępnemu badaniu w ramach tzw. przedsądu, w ramach którego ocenia się, czy spełnione są warunki przyjęcia jej do rozpoznania. Odmowa przyjęcia skargi do rozpoznania następuje wówczas, gdy w ocenie Sądu Najwyższego jest ona oczywiście bezzasadna (art. 424⁹ w zw. z art. 398⁹ § 2 i art. 424¹² k.p.c.). Bezzasadność skargi jest oczywista, gdy już z jej treści, bez głębszej analizy i jurydycznych dociekań, wynika, że nie może być uwzględniona. Oceny, czy skarga jest „oczywiście bezzasadna” należy przy tym dokonywać w powiązaniu z pojęciem „niezgodności orzeczenia z prawem”, skoro jest ono elementem konstrukcyjnym skargi (art. 424⁵ § 1 pkt 3 i 6 k.p.c.).

Wnioskodawcy w skardze nie przedstawili przekonującego wyводу prawnego, zawierającego argumenty świadczące o tym, że zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo że zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Wywody skargi odnoszą się do kwestii oceny dobrej lub złej wiary posiadacza służebności przesyłu przez przedsiębiorstwo przesyłowe. Wbrew jednak tym wywodom, nie ma ogólnej i jednoznacznej reguły odnośnie do tego, czy posiadanie to jest zawsze posiadaniem w złej wierze. Sąd

Najwyższy w orzeczeniu, na które powołali się skarżący wyjaśnił, że posiadaniem w złej wierze jest posiadanie bez tytułu prawnego i ta ocena nie jest kwestionowana. Należy podkreślić, że ocena, czy posiadanie nieruchomości lub prawa jest posiadaniem w dobrej, czy w złej wierze, dokonywana jest na podstawie ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Stan faktyczny zaś ustalany jest na podstawie przeprowadzonych w sprawie dowodów, poddanych ocenie sądu. Skarżący nie uwzględniają w przedstawionych wywodach treści art. 341 k.c., ustanawiającego domniemanie zgodności posiadania z prawem. Jest to domniemanie ustawowe, a jego obalenie było obowiązkiem powodów, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodów (art. 6 k.c.). Z uzasadnienia wyroku zaskarżonego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem wynika, że temu obowiązkowi powodowie nie sprościli.

Skarga zatem, pomimo przytoczenia podstawy prawa materialnego (art. 224 i 225 k.c.), opiera się w istocie na kwestionowaniu dokonanej w sprawie oceny dowodów i ustalonego na tej podstawie stanu faktycznego i z tej przyczyny jest niedopuszczalna (art. 424⁴ zd. drugie k.p.c.).

Wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi podlega oddaleniu. Zgodnie bowiem z art. 398⁷ § 1 zdanie 1 k.p.c. w zw. z art. 424¹² k.p.c. termin do wniesienia odpowiedzi na skargę wynosi dwa tygodnie od doręczenia odpisu skargi. Pozwanemu doręczono odpis skargi w dniu 21 grudnia 2015 r., a odpowiedź na skargę została wniesiona w dniu 5 stycznia 2016 r. (koperta – k. 38), tj. dzień po upływie terminu. Pismo procesowe, zawierające odpowiedź na skargę kasacyjną, wniesione po upływie terminu do jej wniesienia, nie wywołuje, jako spóźnione, skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę. Należy je traktować wyłącznie jako pismo przedstawiające stanowisko w sprawie.

